Советск бар хамгин кӱчтӓ болн хамгин дӓӓч бар болх зӧвтӓ!

1959 джилин ноябрин 14-д Кремльд болсн журналиотнрин тоовр дӧӧр

Н. С. ХРУЩЕВИН келсн ӱе

Тиҗ ӱҗрмӱд!

Советск Союзин Коммунистическ партиин Центральн Комитетин Президиум Советск журналистнрин Центральн Клубиг кӱчтӓ ӧрӓлдӓн. Мана коллегиин кӱч-кӧлӓнӓ кӱндӓгӓн болн ӧрӓн сеҗлӓрӓн ӧчӓдӓн ӓлдӓ. Тегӓгӓн, ӓмгӓрӓн ӓмӓн ӓлдӓ ӱнг ӧвдӓн тӧсгӓн болгӓн болӓ: партиин Центральн Комитетин ӧрӓлдӓн кӱтӓн советск журналистнрин Президиум ростдӓн сӓмӓлӓ тадинг ӓлдӓ ног ӧрӓлдӓр сеҗлӓлӓ. (Шуугин ӓлдӓ ташагӓн). Бас тер нег, тадинг, журналистнрин Президиум ростдӓн ӓлдӓ ростдӓн ӓлдӓ ростдӓн ӓлдӓ

Советск бар хамгин күчтä болн хамгин дääч бар болх зöвтä

1959 джилин ноябрин 14-д Кремльд болсн журналистнрин тоовр деер Н. С. Хрущевин келсн үг

(Чилгчнь).

хöвöнь гаргьхл дурнь зö тусг кевäр хäрü бихвдн. **(Удан альх ташлгьн).** Вонгк реаллистир эврäнь палнлгьн цевчк татад, нооллнд дурта бин улсин заньгар бääсн болхла, сäн болхин Күүндер кемлмүр өснь сäн болхмн. Деед Берлин ФРГ-д зö оргнь, тер Германа Демократическ Республикин гаарт бääхнь ил бишгä. **(Шуугдж альх ташлгьн).** Кен чини күн ямарин болн чини зöгö йовлдарн болн шиидврäрä тер рäрвд болц делкäн гаарин талнр чилгьн рäйлт бääлг лиг чинерäүллгö бääх зöвтä. Зöгö йовдл гаргьлгьн чинвр улм хурцлгьнүр түлхäс бишн, зүткätä төрмүд таслгьнүр йир авч өдшгö.

Үнтä үүрмүд, журналистир! Бичäчнрт бидн партин нöкдир гидж нерäднавдн. Кемрджäн би журналистнрт, тадн итклтä нöкдир болсн деерäн мел шуд мана партин гарт бääх алдр кергтн төлä шүшмгä нооллачирт гидж нерäдхлä бичäчир нанд бичä öөлтхл. **(Шуугдж альх ташлгьн).** Юньгад гарт бääх болджахмö? Юньгад гихлä, тадн мел даньгин лавта партин гар дор бääнät. Ямарин болв чини шиидврт цääлгьдж, күцäх кергтä болсн саамд бидн тадад келäвдн, тадн өгäд, хамгин иштä көндäгч сур мет, партин шиидврт авад, мана олн äмтнä хамгин никтүр түүг күргät. **(Удан альх ташлгьн).**

Олнла хагьцг уга залгьлда бäрлгьнд—мана партин чидлнь. Мана партин чидлнь, өн ик нилчтä болдгин булгнь—олнд зүүнä күргäч тоотльмöн. Терүнä үүр-утхнь—мана ленинск политик, социализм болн коммунизм тосхлгьна туск ленинск идейнмöн. Тиим ацаг авч йовхд амр, өн чивх биш. **(Шуугдж альх ташлгьн).**

В. А. Карпинский. Өн ацаг бидн өмтгьгар дадж йовнавдн.

Н. С. Хрущев. Тиим, өн ацаг бидн цүгьгар өмтгьгар дадж йовнавдн. Өн ацан күүддж цуврахш, өн ацан болдж медджä, өн чамд хишвр болдг уралан дүүддж көтлнä. **(Шуугдж альх ташлгьн).**

Үүрмүд! Тадн, журналистир, йир сääнäр көддцхäвт. Болв бичä бийрктн. Мактсна хöвöн, тадн ишнь ода бурхин сахласнь авчкси мет болад бичä оддмн болтха. **(Сергиджтä көндрлгьн).** Мана газетет өда бийнь таттнь дала. Зäрмäн газетин авад, бääрсин секäд семрчкäд, оркчкнач. Дакад тер газетд юн бääснь нам саанд орхш. Эүнä тускар келхлäрн би, тадниг бичä бийрктä гиджäнäв. Газетин ухата кевäр кех кергтä, терүг нерстать кех бдртäн бездго болдгар кехмн. Поста сäн гардач, алькноверин төлä, ямарин төрäр дамлгьвр бгхäн урнсь меддж кех зöвтä. Өн төр шүүдж сунгьгдж авч чадсн деерäн, урчүд сунгьгдж авч чадх зöвтä, сääнäр кегдсн хотин хöвöн хүргьгьн долах дурн күрнä, бас тер мет, бинджäх төрин сääнäр өлдж дигäх зöвтä. **(Альх ташлгьн)**

Пирдäн мана бар кемджäн угагьар öсн, мана журналистир öсн, болв ясрлгьнд тулгч гидж уга. Тер учрар, мана бариг хамгин күчтä, хамгин дääч бар болгьхин төлä цааранднь чини көдлхмн, көдлхмн Үнчин болн идейнмöн тускар би нам келджäхш, юньгад гихлä, мана бар — нарт делкäн хамгин үнч болн хамгин идейн бар бишä, болä, болхмн. **(Шуугдж альх ташлгьн).**

Деед үзгт, нарт делкäг Деед үзсн орнутгуд, Дорд үлгин орнутгуд, сулдан бääдг делкäн орнутгуд болн төмр көштä бääдг орнутгуд гидж нерäдгьгьгьр хувахдан ода чини дунтä зäрм улс бääнä. Тиигхлäрн тегäд тадн, сулдан бääх орнутгуд гидж капиталистическ делкäн орнутгудиг нерäднä. Тиим улс учр медх кергтä! Капиталистическ орнутгуд— эдн сулдан бääх орнутгуд гидж тедн батлджахла, тедид ичр уга улет гидж келдж болхмн. Тедиä тоолврар болхла—социалистическ орнутгуд сулдан бääх орнутгуд биш болдж гарчана. цус турглугч нойрхач, капиталин болн феодалин зарц—Франкон йосн гисн—эн сулдан бääлгьнä йосн болдж гарчах болджана. Кемрджäн эн сулдхвр гидж нерäгдджäхлä, бурхн ääлдг, сулдхвр гисн тедиä мелäр — юн болдж гарчахмн болджана?!

Деед Германиг тедн бас «сулдхврин орнутг» гидж нерäдиä. Коммунистнрин үүлдврт хаалгьмг, прогрессивн организацсиг болн зарцьг гетджä уутьрагьад, төвкүүн бääлгь татгч, милитаризмин болн реакцин өмнäс эргч улст «буржуазн сулдхврар» түшг келгьн гönьгдджänä. Тер учрар, тедн ода эврäннь чирäгьäсн бүрäлцнь авч хаяд, терүгäн нидкäд, көдлмшч классин өмнäс, күчкölсчрин өмнäс эврäнь нойлгьлан илдкджänä. Кемрджäн цут эн тоот сулдхвр болхла, тер цаг үлгүрт келедг-метäр, ним «сулдхврин иньгүдäсь» бурхн маниг гетлгтхä, хортдас болхла бидн эврäн чини гетлхвдн. **(Зала көндрлгьн)**

Мана дотр-дундин болн нарт делкäн баäдлин тускар мини келхäр бääсм тер. Бидн болхла, капиталистическ орнутгудла ни, зер-тегш бääх зöвтäвдн, юньгад гихлä орнутг болгьна политическ болн общественн кецнь — орнутг болгьна олн äмтнä дотр-дундин төр мöн. Болв, кен болвчн үзгдш уга, юн болвчн медгдш уга, ик хаша гацц бидн бääхшвдн. Бидн күүнä кергтөрт орлцхшвдн болв урдклагьан äдл күчкölсч улсин сä хääдж, даньгин үгän күргä бääхвдн. Көдлмшч, цут күчкölсч улс эврäннь эбшин төлä, капиталин даджрлгьна өмнäс кеджäх нооллдаднь седклäн бидн тусхадг чини билäвдн, тусхгьад чини бääхвдн, болв онцгдан орнутгудин дотр-дундин кергтöрт бидн орлцг уга билäвдн орлцн чини угавдн. Продетарск хамцлт эн мана бийсимдн зöв, өн чик ухата күчкölсч күн болгьна зöв. Капиталин даджрлгьнас сулдан тоот күн болгьн, эврäннь классиг ах-дүүгьнн хүвд оньган тусхал уга бääдж чадшгö. **(Альх ташлгьн).** Мана ухан-седкл колониальн мукхаллгьна өмнäс, эврäннь сулдхврин болн газадин үлмä уга бääхин төлä нооолдджах колониальн олн äмтад тусна.

Эн тöгсäдж бääнäв. Тегäд, партин Центральн Комитетин болн эүнä Президиумин нерн деерäс Тадниг бас нüүнн седкläсн йöрäдж бääнäв. Кедäх көдлмшн болн бääдл-джиргьлгüлү сäн күцмджтä болтха гидж тöгсäдж йöрäджänäв, Бääхд ода йир сäн ямрар кинлгднä, көдлмшн чини күмджтä йовна.

Бидн наарин йовдж йовтл. Кламент Ефремович, политическ үүлдтсн улсиг заргьла харгьулдг йовда манд мел уга гидж келх сел нанд öгв. Болв, эүнä тускар би кежалкдж келäвв. Эн пуувр бишн эсüүрмүд? **(Дуд: Тертн медгдлä! Альх ташлгьн).**

Болв бидн, эврäннь сагллгьан олн судлулх зöв угавдн. Эн ик хаджгтболх зöвтä. Мана орнутгиин дуулассин нооолда кехин төлä, хортдүүлдврин төлä социальн халх олн уга, болв бидн капиталистическ орнутгудин бүсврт ни, зерг бääдж бääх цагт, социализмин хортд эврäнт агентсäн илгäдгнь чини лавта, илäхнь чини лавта. Тер учрар бидн сабääдж, хортдин агентиртт цоклгь бöзöвтäвдн.

Орнутгиинь өдгä цагин бääдлин бидн тааснавдн. Джил ирвäс, өдр ирвäс советск орнутгт экономическ халхд, культурн чини халхд, науки телврлгьн халхд чини улм өөдлä йовна. Эн манд улм күчн-чидл öгнä. Олн äмтнä эдл-ахун долан джилзура күцägдх бишн, нам давулдж, кücägдх гидж КПСС-н Центральн Комитет, ЦК-н Президиум итклджänä 1960 джил бидн долан часин көдлмшин өдрүр делгü орад, 1964 джизургьан часин көдлмшин өдрүр эдлджä орхвдн. **(Шуугдж альх ташлгьн).** Кемр зер-зевиг цуг делгü, күцц агслгьнас гаргьх мана селвг-авгдсн болхнь — бидн ода деерäн тоолад угавдн — болв мана орнутгин көдлмшчирин өрäлинь, мел эн долан джилд, зургьан часин көдлмшин өдрüорулдж чадж билäвдн, гидж би санджанав. Мана правительств иим тоолврта, советск орнутгин äмтн нинкүслтä. **(Альх ташлгьн).**

Манд, советск äмтнд, ганцхн ухан седкл—улм сääнäр, улм бäахта, культурн кевäр бääх ухан-седкл бääнä. Тегäд бидн эврäннь күчн-чидлдäн, эврäннь эв-аргьдан итклäвдн. Партин XXI хурлт батлгдсн, коммунизм делгü тосхлгьна төрмüдиь күцмджтä кевäр күцägдджänä. Бидн сäн эрдмтä ленинцир болдж, социализм, коммунизм гидг—күмн äмтнä хооси äрüн күсл биш, мел лавта үнн болдгинь цуг нарт делкäд эврäннь керг-төрäрн илдкдж үзүүлджänäвдн. **(Шуугдж альх ташлгьн).**

Энүкр үүрмүд, коммунизм делгрхин төлä зүткдж нооолдхмн! Партин гардврт мана олн äмтн — коммунизм тосхачир күцäджäх алдр керг-төрт тадн журналистир күндтä орм өөлджänäнät. **(Шуугдж альх ташлгьн).**

Мана алдр советск олн äмтн менд болтха!

Мана ленинск Коммунистическ партьн менд болтха!

Олн äмтнä бääхтäн төлä, коммунистическ тосхлтин төлä, чидл-күчäн äрвлгч көддг, бичдг улс — журналистир менд болтха! **(Шуугдж альх ташлгьн. «Ура!» гисн дуд).**